

Środa, 4 października 2017 r.

P8_TA(2017)0379

Położenie kresu małżeństwom dzieci

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2017 r. w sprawie wyeliminowania zjawiska zawierania małżeństw przez dzieci (2017/2663(RSP))

(2018/C 346/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, w szczególności jej art. 16, oraz inne traktaty i instrumenty ONZ dotyczące praw człowieka,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 20 listopada 1989 r.,
- uwzględniając rezolucję z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie 25. rocznicy przyjęcia Konwencji ONZ o prawach dziecka ⁽¹⁾,
- uwzględniając art. 16 Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,
- uwzględniając art. 23 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając art. 10.1 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych,
- uwzględniając art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 9,
- uwzględniając wspólny dokument roboczy pt. „Równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet: odmiana losu dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020”,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 października 2015 r. dotyczące planu działania w sprawie równości płci na lata 2016–2020,
- uwzględniając Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019,
- uwzględniając wytyczne UE w sprawie promowania i ochrony praw dziecka – Nie pozostawiamy żadnego dziecka samemu sobie (2017 r.),
- uwzględniając Europejski konsensus w sprawie rozwoju, który podkreśla zaangażowanie UE na rzecz pełnego uwzględniania praw człowieka i równouprawnienia płci zgodnie z agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030;
- uwzględniając art. 32, 37 i art. 59 ust. 4 Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska),
- uwzględniając raport Funduszu Ludnościowego ONZ (UNFPA) pt. „Marrying Too Young – End Child Marriage” [Małżeństwa nieletnich – położyć kres małżeństwom dzieci],
- uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 289 z 9.8.2016, s. 57.

Środa, 4 października 2017 r.

- A. mając na uwadze, że UE jest zdecydowana propagować prawa dziecka oraz że małżeństwa dzieci oraz wczesne i przymusowe małżeństwa stanowią pogwałcenie tych praw; mając na uwadze, że UE jest zaangażowana w ochronę i promowanie praw dziecka w polityce zagranicznej, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka i jej protokołami fakultatywnymi oraz innymi stosownymi międzynarodowymi normami i traktatami;
- B. mając na uwadze, że małżeństwa dzieci oraz wczesne i przymusowe małżeństwa uznano na mocy międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka za szkodliwą praktykę często towarzyszącą poważnym formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt, w tym przemocy ze strony partnera;
- C. mając na uwadze, że małżeństwa dzieci oraz wczesne i przymusowe małżeństwa mają destrukcyjny wpływ na ogólną świadomość przysługujących dziewczętom i kobietom praw i na korzystanie z tych praw, a także na zdrowie dziewcząt, poważnie zagrożone komplikacjami związanymi z ciążą i zakażeniem wirusem HIV; mając na uwadze, że narażają one dziewczęta na niegodziwe traktowanie w celach seksualnych, przemoc domową, a nawet zabójstwa honorowe;
- D. mając na uwadze, że poważne zaniepokojenie budzi przywrócenie i wydłużenie stosowania tzw. zasady globalnego knebla, obcinanie funduszy organizacjom takim jak UNFPA, które zapewniają dziewczętom-ofiarom małżeństw dzieci usługi z zakresu planowania rodziny oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, aby zmniejszyć ryzyko zakażenia wirusem HIV i komplikacji związanych z ciążą w młodym wieku;
- E. mając na uwadze, że małżeństwa dzieci oraz wczesne i przymusowe małżeństwa oznaczają zupełne zanegowanie ich prawa do samodzielności i do kontroli nad własnym ciałem oraz do integralności cielesnej;
- F. mając na uwadze, że małżeństwa dzieci to wymuszone małżeństwa, ponieważ dzieci – z uwagi na wiek – ze swej natury nie mają zdolności do wyrażenia pełnej, dobrowolnej i świadomej zgody na małżeństwo lub jego termin;
- G. mając na uwadze, że co trzecia dziewczynka w krajach rozwijających się wychodzi za mąż przed osiągnięciem 18 roku życia, a co dziewięta przed ukończeniem 15 roku życia; mając na uwadze, że dziewczęta są najbardziej zagrożone i stanowią 82 % ofiar;
- H. mając na uwadze, że na nieletnie panny młode wywierana jest wielka presja społeczna, aby udowodniły swoją płodność, co tym bardziej sprzyja wczesnym i częstym ciążom; mając na uwadze, że komplikacje w ciąży i podczas porodu są główną przyczyną śmierci dziewcząt w wieku 15–19 lat w krajach o niskich i średnich dochodach;
- I. mając na uwadze, że małżeństwa dzieci oraz wczesne i przymusowe małżeństwa wiążą się z wysoką śmiertelnością okołoporodową matek, rzadszym korzystaniem z usług planowania rodziny i niechcianymi ciążami i zwykle oznaczają koniec edukacji dziewczynki; mając na uwadze, że wyeliminowanie zjawiska małżeństw dzieci oraz wczesnych i przymusowych małżeństw zostało jasno określone w agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 5 i celu 5.3 oraz mając na uwadze, że małżeństwa te wyraźnie uznano za barierę dla osiągnięcia równości płci i upodmiotowienia kobiet;
- J. mając na uwadze, że wyeliminowanie zjawiska małżeństw dzieci oraz wczesnych i przymusowych małżeństw potraktowano jako jeden z priorytetów polityki zagranicznej UE w dziedzinie promowania praw kobiet i praw człowieka;
- K. mając na uwadze, że ponad 60 % nieletnich panien młodych w krajach rozwijających się nie posiada formalnego wykształcenia, co stanowi formę dyskryminacji ze względu na płeć, oraz mając na uwadze, że małżeństwa dzieci w wieku szkolnym uniemożliwiają im korzystanie z prawa do edukacji, której potrzebują w celu osobistego rozwoju, przygotowania do dorosłości oraz rozwoju zdolności do działania na rzecz społeczności, której są częścią;
- L. mając na uwadze, że problem ten dotyka nie tylko państw trzecich, ale także państw członkowskich UE;

Środa, 4 października 2017 r.

- M. mając na uwadze, że UE podpisała niedawno Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencję stambulską);
- N. mając na uwadze, że w konwencji stambulskiej zaklasyfikowano przymusowe małżeństwa jako rodzaj przemocy wobec kobiet i wezwano do penalizacji aktu zmuszania dziecka do zawarcia małżeństwa oraz zwabiania go do innego kraju w celu zmuszenia do zawarcia małżeństwa;
- O. mając na uwadze, że do pokazania skali zjawiska małżeństw dzieci oraz wczesnych i przymusowych małżeństw w państwach członkowskich UE dostępne są tylko nieliczne dane na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym⁽¹⁾,
- P. mając na uwadze, że niedawny kryzys migracyjny spowodował nowe przypadki małżeństw dzieci zawieranych za granicą, nierzadko z udziałem dzieci w wieku poniżej 14 lat;
- Q. mając na uwadze, że kto zwiera małżeństwo przed ukończeniem 18 lat najprawdopodobniej porzuci naukę i będzie żyć w biedzie;
- R. mając na uwadze, że konflikty zbrojne i brak stabilności powodują znaczny wzrost częstotliwości występowania małżeństw dzieci oraz wczesnych i przymusowych małżeństw;
1. przypomina o związku między podejściem opartym na prawach obejmującym wszystkie prawa człowieka i równością płci oraz że UE pozostaje nadal zaangażowana w propagowanie, ochronę i przestrzeganie wszystkich praw człowieka oraz w pełne i skuteczne wprowadzanie w życie pekińskiej platformy działania, Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, konwencji stambulskiej i Unijnego planu działania w sprawie równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet;
 2. podkreśla, że małżeństwa dzieci stanowią przykład łamania praw dziecka i formę przemocy wobec kobiet i dziewcząt; podkreśla, że jako takie zasługują na potępienie;
 3. wzywa UE i państwa członkowskie do osiągnięcia celów agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 w celu skuteczniejszego zwalczania szkodliwych praktyk i pociągnięcia winnych do odpowiedzialności; wzywa UE i państwa członkowskie do współpracy z UN Women, Funduszem Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci, UNPFA i innymi partnerami w celu nagłośnienia problemu małżeństw dzieci oraz wczesnych i przymusowych małżeństw dzięki skoncentrowaniu się na wzmocnianiu pozycji kobiet, w tym za pomocą edukacji, upodmiotowienia ekonomicznego kobiet i zwiększenia ich udziału w procesach decyzyjnych, a także na ochronie i promowaniu praw człowieka w odniesieniu do kobiet i dziewcząt, w tym zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego;
 4. wzywa UE i państwa członkowskie do zwiększenia dostępu do usług opieki zdrowotnej, w tym usług w zakresie zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych świadczonych i przysługujących kobietom i nieletnim pannom młodym;
 5. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do wykorzystania wszystkich dostępnych instrumentów, przygotowania strategii politycznych, programów i przepisów, w tym dialogu politycznego, dialogu w zakresie praw człowieka, wykorzystania dwu- i wielostronnej współpracy, strategii „Handel z korzyścią dla wszystkich”, GSP + i innych instrumentów w celu rozwiązania problemu małżeństw dzieci oraz wczesnych i przymusowych małżeństw i ukrócenia tej praktyki;
 6. wzywa UE i państwa członkowskie do stosowania jednolitego podejścia prawnego do kwestii małżeństw dzieci, uwzględniając przy tym ratyfikację konwencji stambulskiej;
 7. wzywa UE i państwa członkowskie do współpracy z organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości w państwach trzecich oraz do oferowania szkoleń i pomocy technicznej, która pomoże im przyjąć i stosować przepisy zakazujące wczesnych i przymusowych małżeństw, w tym wprowadzające minimalny wiek małżeński;

⁽¹⁾ <http://fileserver.wave-network.org/home/ForceEarlyMarriageRoadmap.pdf>

Środa, 4 października 2017 r.

8. podkreśla konieczność prowadzenia specjalnych działań pomocowych i rehabilitacyjnych skierowanych do nieletnich panien młodych, aby umożliwić im powrót do nauki lub szkolenia i zneutralizować naciski rodziny i społeczności, które idą w parze ze zjawiskiem wczesnych małżeństw;
 9. podkreśla, że konieczne są środki budżetowe na programy zapobiegania małżeństwom dzieci stwarzające dziewczętom warunki, w których będą mogły zrealizować swój potencjał, w tym dzięki edukacji, programom społecznym i gospodarczym dla dziewcząt nieuczęszczających do szkoły, programom ochrony dzieci, schroniskom dla dziewcząt i kobiet, poradom prawnym i wsparciu psychologicznemu;
 10. z zadowoleniem przyjmuje projekty opracowywane w ramach programu Daphne, które skupiają się na pomocy ofiarom i zapobieganiu małżeństwom dzieci oraz wczesnym i przymusowym małżeństwom; uważa, że takie projekty powinny być wspierane i otrzymywać odpowiednie dodatkowe fundusze;
 11. apeluje o poświęcenie szczególnej uwagi dzieciom ze społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji i podkreśla, że istnieje zapotrzebowanie na kampanie mające na celu zwiększenie świadomości problemu, edukację i upodmiotowienie ekonomiczne;
 12. podkreśla, że należy opracować i wprowadzić specjalne procedury, które zagwarantują ochronę dzieci wśród uchodźców i osób ubiegających się o azyl zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka; wzywa kraje przyjmujące do dopilnowania, by dzieci będące uchodźcami miały pełny dostęp do edukacji, oraz do wspierania w miarę możliwości ich integracji i włączania do krajowych systemów oświaty;
 13. apeluje o opracowanie specjalnych procedur w ośrodkach przyjmowania uchodźców i osób ubiegających się o azyl, aby wykrywać przypadki małżeństw dzieci oraz wczesnych i przymusowych małżeństw i pomagać ofiarom;
 14. podkreśla konieczność właściwego i jednolitego monitorowania przypadków małżeństw dzieci w państwach członkowskich UE oraz gromadzenia danych segregowanych według kryterium płci, aby lepiej ocenić skalę problemu;
 15. zwraca uwagę na duże rozbieżności między oficjalnie zarejestrowanymi przypadkami i przypadkami potencjalnych ofiar, które zwracają się o pomoc, co świadczy o tym, że wiele przypadków małżeństw dzieci umyka uwadze władz; apeluje, aby pracownicy socjalni, nauczyciele i inne osoby zawodowo mające styczność z potencjalnymi ofiarami otrzymywały specjalne szkolenia i instrukcje jak identyfikować ofiary i uruchamiać służące im pomocą procedury;
 16. wzywa do nasilenia kampanii i dodatkowego zasilenia specjalnych projektów, które stanowią część działań zewnętrznych UE przeciwko małżeństwom dzieci oraz wczesnym i przymusowym małżeństwom; podkreśla, że należy zwrócić szczególną uwagę na kampanie informacyjne i kampanie koncentrujące się na edukacji i upodmiotowieniu kobiet i dziewcząt w krajach objętych procesem rozszerzenia i w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa;
 17. podkreśla, że UE powinna wspierać i zachęcać państwa trzecie, aby zapewnić odpowiednią rolę społeczeństwu obywatelskiemu i zagwarantować nieletnim ofiarom małżeństw dzieci oraz wczesnych i przymusowych małżeństw i ich przedstawicielom niezależny i przyjazny dzieciom dostęp do wymiaru sprawiedliwości;
 18. podkreśla konieczność finansowania w ramach pomocy humanitarnej projektów ukierunkowanych na zapobieganie przemocy na tle płciowym i na edukację w sytuacjach nadzwyczajnych, aby złagodzić presję wywieraną na ofiary małżeństw dzieci oraz wczesnych i przymusowych małżeństw;
 19. podkreśla konieczność zidentyfikowania czynników ryzyka zjawiska małżeństw dzieci w sytuacjach kryzysu humanitarnego z pomocą nastoletnich dziewcząt oraz włączenia wsparcia dla zamężnych dziewcząt do pomocy humanitarnej udzielanej w pierwszej fazie kryzysu;
 20. stanowczo potępia przywrócenie i wydłużenie stosowania tzw. zasady globalnego knebla i jej wpływ na opiekę zdrowotną nad kobietami i dziewczętami i ich prawa w skali globalnej; ponawia apel do UE i państw członkowskich o wypełnienie luki finansowej pozostawionej przez Stany Zjednoczone w dziedzinie praw reprodukcyjnych i seksualnych oraz zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, dzięki wykorzystaniu zarówno krajowych, jak i unijnych środków finansowych na wspieranie rozwoju;
 21. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich.
-